

PRAVNI FAKULTET
ZA PRIVREDU I PRAVOSUĐE

BIBLIOTEKA

Novi Sad

**PRILAGOĐAVANJE PRAVNE REGULATIVE AKTUELNIM
TRENDOVIMA U REGIONU**

Priradio: Redovni profesor dr Milorad Bejatović

**ADAPTING LEGAL REGULATIONS TO CURRENT TRENDS IN
THE REGION**

Edited by: Full Professor Milorad Bejatović, PhD

Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija Novi Sad
Faculty of Law for Business and Justice
University Business Academy Novi Sad

Novi Sad 2015.

Zbornik referata sa međunarodnog naučnog skupa održanog
od 24. – 26. septembra 2015. godine u Novom Sadu
u organizaciji Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe
Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu.

Izdavač:

Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu,
Geri Karolja br. 1, telefon: 021 400 – 499
Web: www.pravni-fakultet.info

Recezeni:

Prof. dr Milorad Bejatović
Prof. dr Mirko Kulić
Prof. dr Dragan Mrkšić
Prof. dr Bora Čejović
Prof. dr Miroslav Vitez
Prof. dr Milan Počuča
Prof. dr Milutin Đuričić
Prof. dr Zoran Pavlović
Prof. dr Ivan Joksić
Doc. dr Predrag Mirković

Za izdavača:

Prof. dr Marko Carić

Urednik:

Prof. dr Milorad Bejatović

Štampa:

Štamparija FELJTON, Novi Sad

Tiraž: 150

ISBN 978-86-6019-058-3

Štampanje Zbornika podržao
Sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj AP Vojvodine

Članovi Programskog odbora:

Prof. dr Marko Carić

Dekan Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe u Novom Sadu,
Univerziteta Privredna akademija, Republika Srbija

Prof. dr Milorad Bejatović

Profesor Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Republika Srbija

Akademik prof. dr Miodrag Simović

Potpredsednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Prof. dr Borce Davitovski

Ss. Cyril nad Metodeus University, Republic of Macedonia

Prof. dr Kostadin Pušara

Predsednik Udruženja Lobista Crne Gore

Profesor Univerziteta Alfa u Beogradu, Republika Srbija

Prof. dr Bora Čejović

Predsednik Krivičara Srbije

Prof. dr Miroslav Vitez

Ekonomski fakultet u Subotici, Republika Srbija

Prof. dr Dragan Mrkšić

Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu, Republika Srbija

Prof. dr Branko Vučković

Predsednik Osnovnog suda u Kotoru, Republika Crna Gora

Čedomir Backović

Pomoćnik ministra pravde Republike Srbije

Doc. dr Mirko Smoljić

Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru, Republika Hrvatska

Prof. dr Rok Lampe

Research Institute of European Faculty of Law in Nova Gorica, Republic of Slovenia

Sebastian Spinei

Faculty of Law, University „Lucian Blaga”, Sibiu, Romania

Igor Denisov Yurevich

Vice President for Development at the Federal State Educational Institution of
Higher Professional Education, Omsk State Institute of Service, Russia

Članovi Organizacionog odbora:

Prof. dr Milorad Bejatović

Prof. dr Mirko Kulić

Doc. dr Predrag Mirković

Doc. dr Darko Golić

Dr. Dragan Grahovac

Sekretar skupa:

Msr Nenad Stefanović

UDK: 347.72(497.11+497.5+497.16)

Msr Marija Joksović / Marija Joksovic LL.M

Advokat / Lawyer

E – mail: adv.joksovic@sezampro.rs

Dipl. pravnik Tamara Preradović / Tamara Preradovic, Bachelor of Laws

Saradnik u nastavi na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe

Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu

Teaching Assistant at Faculty of Law, University Business Academy in Novi Sad

E – mail: tamara.preradovic@gmail.com

Msr Nina Aleksić / Nina Aleksic, LL.M.

Saradnik u nastavi na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe,

Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu

Assistant at Faculty of Law, University Business Academy in Novi Sad

E – mail: nina.aleksicc@gmail.com

**NORMATIVNI OKVIR REGULISANJA POSTUPKA OSNIVANJA
PRIVREDNIH SUBJEKATA: UPOREDNOPRAVNI PRIKAZ
– R. SRBIJA, R. HRVATSKA I R. CRNE GORE**

**The Normative Framework for the Process of Starting a Business:
Comparative Approach – The R. Serbia, R. Croatia and R. Montenegro**

A p s t r a k t :

Rad je koncipiran na bazi komparativne pravne analize privredne regulative Republike Srbije, Republike Crne Gore i Republike Hrvatske, u pogledu osnivanja privrednih odnosno trgovačkih subjekata, kao glavnih nosilaca razvoja privrede. U prvom delu rada, akcenat istraživanja je usmeren na postupak osnivanja različitih formi privrednih subjekata koje prepoznaju pravni sistemi analiziranih država. Drugi deo rada, determiniše završnu fazu u postupku osnivanja privrednih subjekata, u kojoj nadležni organi koji vrše registraciju, ocenjuju ispunjenost zakonskih pretpostavki, te u skladu sa posebnim zakonskim i podzakonskim aktima sprovode upis privrednih subjekata u odgovarajuće registre, čime se oni i formalno pravno uvode u privredni sistem države. Na ovaj način je učinjen pokušaj da se istraži, prikaže i uporedi kako izbori različitih privredno sistemskih mehanizama i institucija utiču na društveno ekonomsku uspešnost zemalja u regionu, sa namerom kreiranja naprednog i proevropskog poslovnog ambijenta.

Ključne reči: *privredno društvo, trgovačko društvo, postupak osnivanja, registracija.*

Abstract:

This paper was conceived on the basis of comparative legal analysis of the economic regulation of the Republic of Serbia, the Republic of Montenegro and the Republic of Croatia in regards to the establishment of economic and trade subjects, as the main carriers of economic development. In the first part of the paper, the focus of the research is directed to a method of establishing different forms of economic operators, that is recognized by the legal systems of the countries surveyed. The second part, determines the final phase in the process of starting a business, where the competent authorities performing the registration, assess the compliance of legal requirements, and in accordance with special laws and regulations, conduct the registration of business entities into the relevant registers, making them formally introduced into the economic system of a country. In this way, an attempt was made to investigate, review and compare how a selection of various commercial system mechanisms and institutions affect the socio-economic performance of countries in the region, with the intention of creating a progressive and pro-european business environment.

Keywords: *business company, trade company, establishment, registration*

UVOD

Posmatrano sa makroekonomskog aspekta i globalnih privrednih kretanja koja su se institucionalizovala kroz rad univerzalnih međunarodnih organizacija poput Međunarodnog monetarnog fonda, Svetske trgovinske organizacije i svakako Svetske banke, kao neizbežan javio se i proces regionalizacije, odnosno potrebe za udruživanjem u posebne strategijske regionalne unije. Najznačajnija od njih za zemlje Zapadnog Balkana, od kojih ističemo Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku i Republiku Crnu Goru, svakako jeste Evropska unija. Zemlje Zapadnog Balkana, koje pored geografskog i ekonomskog određenja povezuje i kulturno-istorijsko nasleđe, streme ka usaglašavanju relativno slične privrednopravne regulative sa propisima Evropske unije, naročito u domenu kreiranja - Evropskog privrednog društva¹, a time i stvaranja stabilnog i efikasnog tržišnog sistema privređivanja.

Prolazeći kroz različite tranzicione zadatke, a u želji da podrže sopstveni proces pridruživanja, Srbija, Hrvatska i Crna Gora obavezale su se da izrade uverljive planove ekonomskog oporavka ali i niza neophodnih reformi koje bi regionu pomogle da se ekonomski približi Evropskoj uniji. Imajući u vidu navedeno, predmet istraživanja odnosno pravne analize ovog rada, upravo i jeste uporednopravni odnos zakonodavstava ovih država, u kontekstu utvrđivanja pravnog položaja, osnivanja i registracije privrednih subjekata, kao ključnih elemenata privrede čija je stimulacija neophodna. Korišćenjem komparativne analitičke metode, ovim

---

1 Evropsko privredno društvo (*Societas europea – SE*) – stvoreno je Uredbom o Statutu Evropskog privrednog društva sa ciljem omogućavanja prekograničnih spajanja akcionarskih društava uz poštovanje pravila o konkurenciji koja su uspostavljena na nivou Evropske unije. Preuzeto sa: http://www.diplomacy.bg.ac.rs/pdf/vodic_br2.pdf

radom se objedinjuju normativni segmenti privrednog prava, u pogledu osnivanja i registracije različitih pravnih formi privrednih subjekata, koje čine privredna društva ali i preduzetništvo kao oblik individualnog privrednog delovanja, u pravnim sistemima pomenutih država. Autori su se opredelili da bliže pojašne normativni okvir postupka osnivanja privrednih subjekata, ali i da ukažu na sličnosti i razlike u pravnim regulativama svake od ovih zemalja pojedinačno.

Naučna opravdanost ovako definisanog predmeta istraživanja, utemeljena je na činjenici da ne postoji dovoljan broj naučnih radova iz ove oblasti. Podizanje naučne svesti o ovim i sličnim predmetima istraživanja, može samo doprineti kvalitetnijem normativnom okviru regulisanja različitih partikularnih normativnih rešenja u okviru pravnih sistema država u regionu. Svakako da postoje stručni komentari i radovi koji se tiču predmeta istraživanja, ali prilikom pripreme za istraživanje uočen je ozbiljan nedostatak istih. Ovim naučnom radom, autori žele da ukažu da je normativni okvir regulisanja ove materije jedno od esencijalnih pitanja koje se nameće u privrednopravnoj regulativi, pitanje osnivanja odnosno registracije privrednih subjekata.

OSNIVANJE PRIVREDNIH SUBJEKATA

Analizom Zakona o privrednim društvima Republike Srbije² možemo uočiti da privredno društvo mogu osnovati i fizička i pravna lica. Pritom naglašavamo, da i fizička lica i pravna lica mogu osnovati sve pravne forme privrednog društva, odnosno ortačko društvo, komanditno društvo, akcionarsko društvo, kao i društvo sa ograničenom odgovornošću. S druge strane, preduzetnik, kao individualno organizovani oblik privrednog delovanja, može biti osnovan isključivo od strane poslovno sposobnog fizičkog lica koje obavlja delatnost u cilju ostvarivanja prihoda i koje je kao takvo registrovano u skladu sa Zakonom o postupku registracije u Agenciji za privredne registre. Jedan od glavnih kriterijuma u pogledu osnivanja privrednih društava ogleda se u broju lica (fizičkih ili pravnih) koja ih osnivaju, pa tako određene pravne forme privrednog društva mogu osnovati jedno ili više lica. S tim u vezi, kada akcionarsko ili društvo sa ograničenom odgovornošću osniva jedno lice, u tom slučaju ono predstavlja tzv. jednočlano društvo.³ S druge strane, za osnivanje ortačkog i komanditnog društva, neophodna su najmanje dva osnivača. U ortačkom društvu, ugovor ortaka, kojim se regulišu međusobni odnosi u društvu, zaključuju obavezno svi ortaci, dok u komanditnom društvu to čine svi komplementari. Na kraju, treba istaći da je dispozitivno pravo budućih osnivača da se opredele za pravnu formu privrednog društva koje žele da osnuju. Kako u domaćem tako i u stranom zakonodavstvu, odlučujući faktori za odabir pravne forme privrednog društava, uglavnom se odnose na uslove propisane u pogledu visine osnivačkog kapitala, oblika odgovornosti za obaveze društva, oblika odlučivanja ali i učešća u dobiti.

---

2 Zakon o privrednim društvima...

3 Kod jednočlanog privrednog društva osnivački akt jeste odluka o osnivanju društva, a ne ugovor, jer postoji samo jedan osnivač, koji putem odluke osniva društvo.

Zakon o privrednim društvima Republike Srbije određuje da je za osnivanje i postojanje privrednog društva potrebno i postojanje osnivačkog akta, kao konstitutivnog elementa društva, bez kojeg ono ne bi moglo da postoji. Osnivački akt podrazumeva saglasnost volja osnivača, usmerenu ka njihovom udruživanju radi obavljanja određenih poslova, sa ciljem sticanja dobiti. U zavisnosti od broja osnivača, osnivački akt privrednog društva sačinjava se u obliku ugovora ili pak odluke o osnivanju, koja je karakteristična za jednočlana privredna društva gde se kao osnivač pojavljuje samo jedno lice. Sadržina osnivačkog akta propisana je zakonom za svaku pojedinu pravnu formu privrednog društva, a najbitnije odredbe ugovora o osnivanju odnose se na: podatke o osnivačima; poslovno ime i sedište društva; delatnost društva; vrstu i vrednost uloga, odnosno iznos osnovnog kapitala; zastupanje društva i druga pitanja predviđena zakonom. Pored osnivačkog akta, zakon eksplicitno nalaže da akcionarsko društvo mora imati i statut kojim se bliže uređuje upravljanje društvom i druga pitanja u skladu sa ovim zakonom.⁴ Još jedan značajan korak u postupku ukazuje na to da manifestovana namera osnivanja privrednog društva, pored pismene redakcije i potpisa osnivača na kraju te pismene redakcije, podrazumeva i intervenciju nadležnog organa čija se uloga sastoji u potvrđivanju svojstva potpisnika takve isprave. Donošenjem Zakona o javnom beležništvu⁵ 2011. godine, koji je konačno stupio na snagu u celosti 2014. godine, potvrđivanje takve isprave povereno je javnim beležnicima. Tek kada se akt navedene sadržine sačini u pisanom obliku i kada osnivači overe svoj potpis na aktu, može se pristupiti završnoj fazi postupka odnosno registraciji društva.

I kada je reč o **hrvatskom pravu**, ne postoje razlike u pogledu lica koja se mogu javiti kao osnivači trgovačkih društava, te trgovačko društvo u Republici Hrvatskoj može osnovati svaka fizička ili pravna osoba. Razlika koja se javlja u pogledu uređivanja odnosa između osnivača društva, ogleda se samo u terminološkom određenju pravnog akta kojim se ovi odnosi uređuju, pa je tako u srpskom pravu, umesto termina "osnivački akt", u hrvatskom pravu prisutan termin „društveni ugovor“.⁶ Autori iskazuju upitan stav u pogledu ovakvo definisanog pojma ugovora o osnivanju, obzirom da trgovačko društvo odnosno privredno društvo, može osnovati i samo jedno fizičko ili pravno lice, čime epitet „društveni“ ne odgovara ovako postavljenoj terminološkoj konstrukciji. Kao ključni elementi društvenog ugovora navode se naziv i sedište „tvrtke“, delatnost, odnosno predmet poslovanja iste, prava i obaveze osnivača i organa (uprave, nadzornog odbora i dr.) ali i drugi elementi važni za funkcionisanje i društva. U slučaju komanditnog društva, osim njegovih glavnih obeležja, poput naziva, pretežne delatnosti i sedišta „tvrtke“ „društvenim ugovorom moraju se odrediti i član ili članovi društva koji imaju položaj komplementara kao i član ili članovi društva koji imaju položaj komanditora.“⁷ Kao i u Srbiji, akcionarsko, odnosno dioničko društvo, prema

---

4 Zakon o privrednim društvima „Sl. glasnik RS“, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon i 5/2015), Član 11.

5 Zakon o javnom beležništvu „Sl. glasnik RS“, br. 31/2011, 85/2012, 19/2013, 55/2014 - dr. zakon, 93/2014 - dr. zakon, 121/2014 i 6/2015

6 Zakon o trgovačkim društvima NN 68/13, Članak 6. Stav 1.

7 Zakon o trgovačkim društvima NN 68/13, Članak 133.

Zakonu o trgovačkim društvima, uporedo sa postojanjem osnivačkog akta, osniva se i usvajanjem statuta kojim se bliže uređuje poslovanje i upravljanje društvom, a osnivačima društva smatraju se dioničari koji usvoje isti. Zakonom je definisano i da se „izjave osnivača o usvajanju statuta daju u ispravi koja se sastavlja kod javnog bilježnika.“⁸

Osnivanje i registracija privrednih društava u Republici Crnoj Gori propisana je Zakonom o privrednim društvima⁹, koji kao i srpski zakon, predviđa da privrednu delatnost mogu obavljati privredna društva i preduzetnici. Obzirom da je ovim zakonom uređena i registracija privrednih subjekata, zakon definiše da „ako jedno ili više fizičkih lica ili pravno lice otpočne ili obavlja privrednu djelatnost, a ne registruje se u skladu sa odredbama ovog zakona, smatra se preduzetnikom ili ortaklukom u odnosu prema trećim licima.“¹⁰ Ortačka društva ili ortakluk u zakonodavstvu Crne Gore jesu društva čiji članovi nemaju ograničenu odgovornost, a koja kao takva „nastaju po sili zakona, na osnovu činjenica i radnji pojedinaca.“¹¹ Možemo uočiti da kao i srpskom privrednopravnom sistemu, ortaci svoje međusobne odnose mogu urediti ugovorom o ortakluku, kao izrazom saglasnosti njihovih volja za obavljanje zajedničke delatnosti, a time i sticanja i raspodele dobiti. Ni odredbe Zakona o privrednim društvima Crne Gore, ne razlikuju se od privrednopravne regulative Srbije u pogledu osnivanja akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću, pa se kao njihovi osnivači mogu naći fizička ili pravna lica koja su zaključila ugovor o osnivanju društva. Na kraju, na osnovu analize odredaba zakona možemo zaključiti da se sličnosti između dva zakona nastavljaju i kada je u pitanju broj lica koja mogu osnovati kako akcionarsko, tako i društvo sa ograničenom odgovornošću, te zakon opredeljuje da ova društva mogu osnovati više pravnih ili fizičkih lica, a u slučaju postojanja jednog osnivača, društvo se definiše kao jednočlano. Napominjemo da je i u Crnoj Gori za osnivanje akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću neophodno postojanje Statuta kojim njihovi članovi bliže uređuju svoje poslovanje i upravljanje društvom, uključujući i broj akcija i sastav akcionarskog kapitala prema klasama akcija, u slučaju akcionarskog društva.

POSTUPAK REGISTRACIJE PRIVREDNIH SUBJEKATA U REPUBLICI SRBIJI

Registracija privrednih subjekata u Republici Srbiji sprovodi se na osnovu Zakona o postupku registracije u Agenciji za privredne registre. Ranije je ova

---

8 Zakon o trgovačkim društvima NN 68/13, Članak 173. Stav 1.

9 Zakon o privrednim društvima „Sl. list RCG“, br. 06/02 od 08.02. 2002, „Sl. List CG“, br 17/07 od 31. 12. 2007. 80/08 od 26. 12. 2008, Član 2. Stav 2.

10 Zakon o privrednim društvima „Sl. list RCG“, br. 06/02 od 08.02. 2002, „Sl. List CG“, br 17/07 od 31. 12. 2007. 80/08 od 26. 12. 2008, Član 2. Stav 2.

11 Zakon o privrednim društvima „Sl. list RCG“, br. 06/02 od 08.02. 2002, „Sl. List CG“, br 17/07 od 31. 12. 2007. 80/08 od 26. 12. 2008, Član 6. Stav 2.

oblast bila uređena Zakonom o registraciji privrednih subjekata. Donošenjem novog Zakona, eksplicitno je utvrđeno da se njime „uređuje postupak registracije, evidentiranja i objavljivanja podataka i dokumenata koji su, u skladu sa posebnim zakonom, predmet registracije, evidencije i objavljivanja u registrima i evidencijama koje vodi Agencija za privredne registre, kao i druga pitanja od značaja za registraciju, evidenciju i objavljivanje“.¹² S druge strane, sadržina registra koji vodi Agencija i dokumentacija potrebna za upis podataka u Registar, uređena je posebnim Pravilnikom o sadržini registra privrednih subjekata i dokumentaciji potrebnoj za registraciju. Kad je reč o Agenciji za privredne registre, kao javnoj ustanovi koja vodi evidenciju o različitim subjektima i podacima, treba istaći da strukturu njenih registara¹³ na prvom mestu čine oni koji se odnose na privredne subjekte ali i na udruženja građana, sportskih saveza, medija, turističkih agencija, fondacija, kao i baze podataka o finansijskom lizingu, založnim pravima na pokretnim stvarima i ostalo. Odlukom o naknadama za poslove registracije i druge usluge¹⁴ koje pruža Agencija za privredne registre „određuje se vrsta, visina i način plaćanja naknada za postupak registracije i usluge koje pruža Agencija za privredne registre u vođenju registara i evidencija.“ Detaljnijom analizom Zakona o postupku registracije u Agenciji za privredne registre, ne možemo osporiti i zasnovanost ovog postupka na odgovarajućim načelima, čija je svrha da obezbede zakonito poslovanje privrednih subjekata i time spreče nastupanja štetnih posledica. Zakonodavac je jasno propisao potrebu za javnošću i dostupnošću podataka koji su predmet registracije, ali i potrebu za njihovom tačnošću i savesnošću lica koja registruju svoju privrednu delatnost i time učestvuju u privrednopravnom prometu zajedno sa trećim licima.

Sam postupak registracije pokreće se podnošenjem prijave Agenciji, ali Zakon predviđa da se postupak može pokrenuti i po službenoj dužnosti. Zakonodavac je propisao različite obrasce odnosno jedinstvene registracione prijave na osnovu kojih se vrši osnivanje, promena već registrovanih podataka, ali i risanje privrednih subjekata iz registra Agencije. U prijavi kojom se pokreće postupak osnivanja privrednog društva, lice koje podnosi prijavu dužno je da u njoj navede podatke vezane za naziv registra kome se prijava podnosi, predmet i vrstu registracije, kao i svoje identifikacione podatke. Imajući u vidu različitost privrednih društava u pogledu njihove pravne forme, Zakon propisuje i dokumentaciju koju je potrebno dostaviti za svako od njih, definišući to odredbom da se“ uz prijavu prilažu propisani dokumenti u originalu, overenom prepisu ili overenoj fotokopiji, ako drugačije nije propisano, kao i dokaz o uplati naknade za vođenje postupka registracije“.¹⁵ Izdajavamo da je za registraciju svih oblika privrednih subjekata,

12 Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre „Sl. glasnik RS“, br. 99/2011 i 83/2014, Član 1.

13 Registar se vodi kao jedinstvena, centralna i elektronska baza podataka u koji se, u skladu sa zakonom, registruju preduzetnik, privredno društvo, zadruga i zadružni savez, javna preduzeća, ogranak i predstavništvo stranog privrednog društva, kao i drugi oblici organizovanja

14 Odluka o naknadama za poslove registracije i druge usluge “Sl. glasnik RS”, br. 119/2013 i 138/2014.

15 Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre „Sl. glasnik RS”, br. 99/2011

izuzev preduzetnika kao individualnog privrednog subjekta, neophodno kao dodatnu dokumentaciju priložiti ugovor o osnivanju, odnosno osnivački akt sa overenim potpisima članova društva od strane nadležnog organa overe. Za obavljanje registracije akcionarskog društva, lista dokumentacije je najsloženija, te obuhvata i Statut društva potpisan od strane članova društva, potvrdu kreditne institucije o uplaćenim akcijama u novcu, odluke vezane za imenovanje organa društva itd.¹⁶ Ukoliko se osniva i registruje banka, podnosilac prijave je dužan da dostavi i Rešenje NBS o davanju dozvole za rad, kao i Rešenje NBS o davanju saglasnosti na osnivački akt i statut banke. Prijava se podnosi Agenciji neposredno ili poštom, a kao datum i vreme podnošenja prijave poštom, uzimaju se datum i vreme prijema prijave u Agenciji. Korisnicima je omogućeno da prijave podnose i elektronskim putem i to upotrebom korisničke aplikacije za prijem elektronske prijave kojom se obezbeđuje prijem elektronskih dokumenata i dokaza o uplati naknade za registraciju.¹⁷ Rok za podnošenje prijave Agenciji iznosi 15 dana od dana nastanka podataka ili dokumenata koji su predmet registracije. Nakon ispitivanja prijave i dokumentacije, registrator kao lice koje je ovlašćeno za vođenje poslova registra, donosi rešenje kojim se prijava usvaja, a u slučaju da uslovi za registraciju nisu ispunjeni, donosi se rešenje kojim se prijava odbacuje. Zakon predviđa da je rok za odlučivanje o prijavi 5 dana od dana prijema prijave, dok naknada za registraciju osnivanja privrednog društva iznosi 4.900,00 dinara.

Imajući u vidu da privredno društvo učestvuje u pravnom prometu pod odgovarajućim poslovnim imenom koje se sastoji iz naziva, oznake pravne forme i sedišta društva, „naziv“ predstavlja karakteristični deo poslovnog imena koji to društvo razlikuje od drugih. Preporučuje se da se pre podnošenja registracione prijave osnivanja privrednih društava izvrši pretraga već registrovanih ili rezervisanih naziva, kako bi se izbeglo neželjeno odbacivanje zahteva za registraciju. Samim tim, Zakon je predvideo mogućnost rezervacije naziva po posebnom postupku koji obuhvata podnošenje prijave nadležnom registru sa dokazom o uplati naknade za rezervaciju naziva.¹⁸ Sam naziv je moguće rezervisati na period od 60 dana, a rok u kom registrator odlučuje o rezervaciji naziva iznosi 5 dana od dana podnošenja prijave, dok naknada za rezervaciju naziva iznosi 1.000,00 dinara.

---

i 83/2014, Član 6.

16 Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre „Sl. glasnik RS”, br. 99/2011 i 83/2014, Član 11.

17 Korisnička aplikacija jeste aplikativno softversko rešenje namenjeno podnošenju elektronske prijave.

18 Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre „Sl. glasnik RS”, br. 99/2011 i 83/2014, Član 39.

POSTUPAK REGISTRACIJE TRGOVAČKIH SUBJEKATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U prethodnom delu izlaganja konstatovali smo da se postupak osnivanja trgovačkih, odnosno privrednih subjekata koji prethodi njihovoj registraciji, ne razlikuje u značajnoj meri od normativnog okvira koji je zastupljen u zakonodavstvu Republike Srbije. Međutim, osnivanje trgovačkog društva u Republici Hrvatskoj zahteva registraciju društva kod Trgovačkog suda. Pravilnikom o načinu upisa u sudski registar, "propisuje se oblik sudskog registra, način vođenja i upisa u registar, osiguranje i čuvanje registarskih podataka, sadržaj i oblik prijave za upis, sadržaj drugih propisanih obrazaca i šifriranih oznaka, kao i druga pitanja važna za vođenje registra i korištenje informatičke tehnologije".¹⁹ Sam pravilnik donet je na osnovu člana 3. Zakona o sudskom registru kojim je definisana struktura ali i vođenje registra koje se poverava trgovačkim sudovima. Na osnovu navedenog možemo uočiti jasnu distinkciju u pogledu organa nadležnog za sprovođenje postupka registracije, pa tako u srpskom pravu privredno društvo stiče svojstvo pravnog lica unošenjem podataka o tom društvu u Registar koji vodi Agencija za privredne registre, dok u Hrvatskoj Registar trgovačkih društava vode trgovački sudovi, što je ranije bio slučaj i u Srbiji. Kako bi se ubrzao i pojednostavio postupak osnivanja društva, Vlada Republike Hrvatske osnovala je HITRO.hr servis koji ubrzava postupak upisa u sudski registar, čineći delatnost državne uprave efikasnijom, fleksibilnijom i transparentnijom, te omogućava osnivanje društva u roku od osam dana. Stupanjem na snagu Pravilnika o načinu upisa u sudski registar, putem usluge e-Tvrtka omogućeno je elektronsko osnivanje „društva s ograničenom odgovornošću sa temeljnim kapitalom u novcu i jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću“ iz bilo kojeg Javnobilježničkog ili HITRO.hr ureda u Republici Hrvatskoj, na bilo koji od Trgovačkih sudova.²⁰ Negativni aspekti registracije za prijave podnesene u papirnom obliku neposredno trgovačkom sudu, i dalje se ogledaju u samom trajanju procedure, pa tako rok upisa u Sudski registar iznosi 15 dana. Izuzev registracije kod Trgovačkog suda, otvaranje trgovačkog društava u Republici Hrvatskoj zahteva registraciju i kod Državnog zavoda za statistiku, Poreske uprave, Hrvatskog zavoda za mirovinsko, odnosno penziono osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Evidentno je da zakonodavac u Srbiji nije predvideo da prilikom registracije privrednih subjekata, isti moraju obaviti i niz radnji kod pomenutih institucija odnosno organizacija. Rešenje hrvatskog zakonodavca, iako kvalitetno osmišljeno i logički utemeljeno, umnogome produžava proces registracije. Upravo zbog toga, ove odredbe zakonika su i pretrpele određene kritike u stručnoj javnosti Hrvatske. Takođe, činjenica da je posao registracije poveren sudu, a ne jednoj državnoj agenciji (kao u slučaju R.Srbije), umnogome dodatno komplikuje postupak registracije. Pored toga, dodatno se i opterećuje sudstvo usled poverenog posla, koji po našem mišljenju ne bi trebalo da obavlja. Smatramo da normativno rešenje koje je implementirano u Srbiji, je znatno jednostavnije i u korist privrednih subjekata, odnosno same privrede.

19 Pravilnik o načinu upisa u sudski registar NN 22-591/2012. Članak 1.

20 Osim usluga osnivanja d.o.o. i j.d.o.o. uvedena je nova usluga putem e-Tvrtke, elektronička rezervacija imena ili naziva na bilo koji od Trgovačkih sudova u Republici Hrvatskoj

Registraciji trgovačkog društava, s druge strane, prethodi i ispunjavanje prethodno postavljenih uslova, koji se tiču odabira naziva „tvrtke“²¹, poslovnog prostora odnosno sedišta društva, ali i overe pravnih akata Društva, koja je prema Zakonu o javnom bilježništvu poverena Javnom bilježniku kao privatnoj osobi s određenim karakteristikama i ovlastima javne osobe, s ulogom potvrđivanja i ovjeravanja vjerodostojnosti pojedinih pravnih dokumenata. U skladu sa navedenim, kod „javnog bilježnika“ potrebno je overiti sledeće dokumente: prijavu za upis u sudski registar (obrazac Po); osnivački akt - društveni ugovor (potpisan od strane svih osnivača) ili izjavu o osnivanju društva (ukoliko društvo osniva samo jedna osoba); izjavu članova ovlašćenih za zastupanje društva o prihvatanju imenovanja; odluku o imenovanju članova uprave; potpis direktora ili potpise članova uprave; potpise članova nadzornog odbora (ukoliko društvo ima nadzorni odbor); odluku o imenovanju prokurista društva i njegov potpis (ukoliko društvo ima prokuristu) i odluku o određivanju adrese društva. Napominjemo da su poslovi javnih beležnika u vezi s trgovačkim društvima uređeni Pravilnikom o privremenoj javnobilježničkoj tarifi, te „vrijednost ugovora o osnivanju trgovačkog društva određuje se prema ukupnoj vrijednosti ulaganja svih članova“²², tj. naknada za poslove Javnog beležnika zavisi od visine osnivačkog kapitala društva, a u proseku iznosi 2.500 kuna²³. Takođe, treba napomenuti da je Pravilnikom, slično kao i u srpskom pravu, omogućena rezervacija imena ili naziva pod kojim subjekt namerava poslovati i učestvovati u pravnom prometu. Prijava rezervacije dostavlja se registarskom sudu ili stalnoj službi elektronski, putem sistema eTvrtke, sa dokazom o uplati sudske taksi, koja se određuje na osnovu „Pravilnika o sudskim pristojbama“. Finalni korak koji uslovljava postupak upisa trgovačkog društva u sudski registar, odnosi se na otvaranje privremenog računa društva kod poslovne banke, obzirom da je pri registraciji, podnosilac prijave dužan da unese a samim tim i priloži potvrdu o uplati novčanog uloga. Zakon o trgovačkim društvima propisuje da je za dioničarska društva najniži iznos temeljnoga kapitala društva 200.000,00 kuna, dok za društva sa ograničenom odgovornošću najniži iznos temeljnoga kapitala iznosi 20.000,00 kuna.²⁴ Novim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima, kojim je predviđena nova forma trgovačkog društva pod nazivom „jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću“ utvrđen je najniži „temeljni kapital“, odnosno osnivački ulog od svega 10,00 kuna, što je protivvrednost za 1,4 evra.

Ukoliko su ispunjeni svi prethodno navedeni uslovi, registracija trgovačkog društva može otpočeti podnošenjem prijave nadležnom registarskom sudu na čijem području je sedište subjekta upisa. Prema Pravilniku o načinu upisa u sudski registar, „postupak upisa u registar pokreće se prijavom na papiru u obliku javno ovjerene isprave ili elektroničkom prijavom, potpisanom naprednim elektroničkim

---

21 Tvrtka je ime pod kojim trgovačko društvo posluje i pod kojim učestvuje u pravnom prometu

22 Pravilnik o privremenoj javnobilježničkoj tarifi, Članak 9.

23 Oko 40.000. dinara.

24 Smatramo da je ovaj iznos minimalnog osnivačkog kapitala prevelik, i da deluje destimulišući na osnivanje ove forme privrednih društava.

potpisom javnog bilježnika.”²⁵ Kada je reč o prijavi na papiru, ista se podnosi na propisanom PO obrascu s priložima i ostalim dokumentima, a njen sadržaj načelno obuhvata ime „tvrtke“, sedište, predmet poslovanja društva, iznos temeljnoga tj. osnivačkog kapitala društva, izjava članova uprave da su upoznati s obavezom izveštavanja suda za slučaj potrebe, kao i imena, odnosno „tvrtke“ članova društva, a ukoliko su članovi društva fizička lica i njihovi jedinstveni matični brojevi. Prema Pravilniku, „elektroničku prijavu s priložima i ostalim dokumentima u elektroničkom obliku podnosi registarskom sudu javni bilježnik ili ured HITRO. HR. Elektronička prijava potpisana naprednim elektroničkim potpisom javnog bilježnika zamjenjuje njegov vlastoručni potpis i otisak pečata.”²⁶ Već smo naveli da se uz prijavu podnose i odgovarajući prilozi, koji se razlikuju od društva do društva. Zajedničko ovim dokumentima je da moraju biti overeni od strane nadležnog organa overe, javnog beležnika, te u dodatnu dokumentaciju, tj. priloge, spadaju: 1. osnivački akt (društveni ugovor, izjava o osnivanju odluka skupštine i sl.) sa svim priložima, uključujući punomoći opunomoćenika overene kod „javnog bilježnika“, 2. popis članova društva ili komplementara (u slučaju komanditnog društva) ili osnivača s imenom i prezimenom, prebivalištem i jedinstvenim matičnim brojem građana, 3. dokaz o uplati sredstava za osnivanje, o predaji stvari ili prava s popisom, identifikacijskim opisom i procenom, a za nekretnine izvod iz zemljišnih knjiga, 4. dokaz o određivanju članova uprave određenih za zastupanje s ovlastima u zastupanju ili dokaz o određivanju prokurista i njihovih ovlašćenja s njihovim overenim potpisima s oznakom JMBG, 5. ako se osnivanju daje posebna pogodnost ili se ulažu stvari i prava, izvješće revizora o osnivanju i o reviziji osnivanja ako je revizija obavljena, 6. popis osoba ovlašćenih da vode poslove društva, njihova imena i prezimena, datum rođenja, JMBG, prebivalište, 7. ako društvo ima nadzorni odbor, popis članova odbora s navođenjem datuma rođenja i prebivališta, 8. dozvolu državnog tela, ako se propisom traži za osnivanje i upis društva u sudski registar, 9. popis članova uprave overen kod „javnog bilježnika“ koji se unosi u sudski registar. Nakon sprovedenog upisa u sudski registar, trgovački sud dostavlja „Narodnim novinama“ i „dnevnom tisku“ podatke o upisu. Objavljivanje upisa u sudski registar iznosi 810 kuna, dok troškovi objave u „dnevnom tisku“ iznose 450 kuna. Paralelno sa sprovođenjem upisa u sudski registar, subjekte upisa očekuje i podnošenje zahteva kojim se obavlja razvrstavanje po delatnostima, a koja je regulisana prema Nacionalnoj klasifikaciji delatnosti, čime subjekti dobijaju matični broj i šifru delatnosti, i to u roku od 15 dana od dana prijema rešenja o upisu u trgovački registar. Obaveštenje o razvrstavanju poslovnog subjekta po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti može se dobiti u kancelarijama HITRO.HR u FINI.

---

25 Pravilnik o načinu upisa u sudski registar, Članak 34.

26 Elektronički potpis koji pouzdano jamči identitet potpisnika i izdan je u skladu sa Zakonom o elektroničkom potpisu »Narodne novine«, broj 10/02.

POSTUPAK REGISTRACIJE PRIVREDNIH SUBJEKATA U REPUBLICI CRNOJ GORI

U cilju unapređenja poslovnog ambijenta u okviru regulatorne reforme za utvrđivanje pravnog položaja i osnivanje privrednih subjekata, u Republici Crnoj Gori od 20. maja 2011. godine, takođe je uvedena novina kojom se novim privrednim subjektima pruža mogućnost da na jednom mestu mogu registrovati privredni subjekt. Donošenjem novog Zakona o privrednim društvima, koji u svojoj strukturi pored pravnog definisanja različitih oblika obavljanja delatnosti, objedinjuje i postupak njihove registracije, upis privrednih subjekata vrši se u Centralnom registru privrednih subjekata koji vodi Poreska uprava.²⁷ Značajno je da su novi privredni subjekti, podnošenjem propisanog obrasca prijave, automatski registrovani i u registru Zavoda za statistiku, Registru poreskih obveznika, Registru carinskih obveznika, ali i u Registru obveznika poreza na dodatu vrednost i akciznih obveznika u slučaju da to žele, što sam postupak registracije čini bržim i efikasnijim. Ovo rešenje je u odnosu na Srbiju i Hrvatsku najkvalitetnije, jer objedinju više radnji na jednom mestu od strane jednog subjekta, čime se čini ušteda vremena, kadrovskih resursa i opterećenosti državnih organa u ovom postupku. Sam postupak registracije, prema odredbama Zakona u delu koji se odnosi na registraciju, definisan je kao “akt unošenja podataka u zvaničnu evidenciju CRPS-a, a „dostavljanje podataka i dokumentacije kao čin fizičkog ili elektronskog prezentiranja registracione prijave ili dokumenta CRPS-a ili ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji, koje CRPS-a registruje, u skladu sa ovim zakonom“²⁸ Upravo sa ciljem bolje organizovanog poslovnog ambijenta, u Crnoj Gori je kreiran poseban portal eUprave, čime je privrednim subjektima omogućeno da svoje registracione prijave mogu podnositi i elektronskim putem. Napominjemo da je u slučaju elektronske prijave, prilikom podizanja rešenja o registraciji potrebno dostaviti overene kopije ili originale dokumenata potrebnih za registraciju.

Kada je u pitanju preduzetnik, kao individualni privredni subjekt, Zakon o privrednim društvima propisuje da se on registruje za potrebe statistike CRPS-a dostavljanjem registracione prijave. Izuzev registracione prijave, za registraciju preduzetnika potrebno je priložiti identifikacione dokumente i dokaz o uplati administrativnih taksi koje obuhvataju registraciju i objavu oglasa u „Službenom listu Crne Gore“. Iznosi ovih taksi su u vrednosti od 10 i 12€. Važno je napomenuti da zakon jasno propisuje da ni postojanje preduzetnika, kao individualnog privrednog subjekta, niti ortačkog društva, tj. ortakluka kao kolektivnog oblika obavljanja delatnosti, nije uslovljeno njihovom registracijom. Samim tim, „ako jedno ili više fizičkih lica ili pravno lice otpočne ili obavlja privrednu djelatnost, a ne registruje se ili ne produži registraciju u skladu sa odredbama ovog zakona, smatra

---

27 U Zakonu o privrednim društvima (“Službeni list RCG“, br. 6/02 i “Službeni list CG“, br. 17/07,80/08 i 40/10) u članu 4 stav 2 riječi: “Centralnom registru Privrednog suda“ zamjenjuju se riječima: “Centralnom registru privrednih subjekata“.

28 Zakon o privrednim društvima “Službeni list RCG“, br. 6/02 i “Službeni list CG“, br. 17/07,80/08 i 40/10, Član 82.

se preduzetnikom ili ortaklukom u odnosu prema trećim licima“.²⁹ Ipak, ortačka društva, obzirom na njihovu pravnu formu, mogu zaključiti ugovor o ortakluku, kojim uređuju svoje međusobne odnose, a koji prilažu CPRS-a prilikom registracije. Slično je i sa komanditnim društvom, čija se registracije vrši dostavljanjem izjave ili ugovora potpisanog od strane članova društva, a koji sadrži naziv društva i oznaku da je društvo osnovano kao komanditno, sedište, rok na koji se društvo osniva i datum početka obavljanja delatnosti, ime, prezime i matični broj, odnosno naziv svakog člana društva, ime svakog lica koje ima svojstvo komanditora i ulog komanditora. U slučaju da se komanditno društvo ne registruje kao takvo, odredbama Zakona o privrednim društvima, propisano je da će se ono smatrati ortačkim društvom, čime praktično svaki komanditor postaje komplementar.³⁰

Svakako da se pojedine odredbe zakona kojima se direktno ne uslovljava registracija pojedinih privrednih subjekata, ne mogu primeniti u slučaju registracije ili propuštanja produženja registracije akcionarskog društva. U zavisnosti od toga da li akcionarsko društvo osniva jedan ili više osnivača, za registraciju društva je neophodno postojanje odluke ili ugovora o osnivanju, odnosno osnivačkog akta, ali registracija društva uslovljena je i postojanjem statuta društva kojim se bliže uređuje njegovo poslovanje. Prilikom prve registracije akcionarskog društva potrebno je dostaviti sledeća dokumenta i podatke: ugovor o osnivanju overen u sudu u skladu sa zakonom, statut, popunjen obrazac za registraciju i dokaz o uplati takse u iznosu od 12 eura, odluke o imenovanju odbora direktora, revizora, sekretara i izvršnog direktora, rešenje Komisije za hartije od vrednosti (minimalni osnivački ulog je 25 000 eura), potpisanu izjavu članova odbora direktora, izvršnog direktora, sekretara društva i revizora da prihvataju imenovanja itd. Ukoliko se društvo želi prijaviti za registraciju obveznika za porez na dodatu vrednost, kao i za upis u registar akciznih obveznika, popunjavaju se posebno propisani obrasci.

Na kraju, slična pravila zakona primenjuju se i na društva sa ograničenom odgovornošću, koja kao i Republici Srbiji, predstavljaju najčešći vid registracije, veoma pogodan za mala preduzeća koja mogu osnovati jedno ili više fizičkih ili pravnih lica. S tim što su osnivači društva sa ograničenom odgovornošću dužni da utvrde iznos osnovnog kapitala, koji ne može biti manji od 1 eura. Dokumenta i podaci koji se dostavljaju CRPS-a i objavljuju prilikom prve registracije društva su pored popunjenog obrasca za registraciju, overenog osnivačkog akta i statuta, takođe i pisani pristanak članova odbora direktora na njihova imenovanja, ukoliko su imenovani, kao i uplatnice za administrativne takse registracije i objave oglasa u Službenom listu Crne Gore, u istom iznosu koji važi za sve pravne forme privrednih subjekta, izuzev takse za registraciju akcionarskog društva koja iznosi 50 eura. Takse koje Centralni registar privrednih subjekata naplaćuje prilikom registracije, utvrđene su Zakonom o privrednim društvima Republike Crne Gore. Nakon dostavljanja registracione prijave i drugih dokumenata potrebnih za registraciju

---

29 Zakon o privrednim društvima “Službeni list RCG“, br. 6/02 i “Službeni list CG“, br. 17/07,80/08 i 40/10, Član 2. Stav 2.

30 Zakon o privrednim društvima “Službeni list RCG“, br. 6/02 i “Službeni list CG“, br. 17/07,80/08 i 40/10, Član 16. Stav 1.

ovlašćenom licu za posredovanje u registraciji ili ovlašćenom sudu, registrator je dužan da u roku od 4 dana izda rešenje o registraciji, kojim se „potvrđuje da privredna djelatnost ima oblik koji je opisan u osnivačkoj dokumentaciji“ i „ukazuje da se oblik privredne djelatnosti smatra registrovanim u Crnoj Gori sa podacima i informacijama koji su dostavljeni CRPS-a i koji su dostupni na uvid javnosti“. Treba istaći i da se registracija akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću i komanditnog društva, obavlja na rok od godinu dana od dana podnošenja osnivačke dokumentacije ili obaveštenja o nastavku registracije.

ZAKLJUČAK

Uloga i značaj privrednih subjekata je nesumnjivo veoma značajan u savremenim ekonomskim sistemima. Samim tim, normativni okvir koji posredno ili neposredno reguliše njihov pravni položaj je od izuzetnog značaja za svaku državu. Posebno države u tranziciji, koje su i bile predmet ovog rada, moraju njihov pravni status adekvatno i kvalitetno urediti, da bi na regionalnom i svetskom nivou bile konkurentne. Opseg istraživanja ovog rada od strane autora je bio ograničen samo na postupak osnivanja i registracije privrednih subjekata u R. Srbiji, R. Crnoj Gori i R. Hrvatskoj. Pored očiglednog istorijskog nasleđa koje je vezano za pravne sisteme ovih zemalja, a što im je zajednički imenitelj, proces evrointegracija je bio od značaja za odabir ovih pravnih sistema u pogledu komparativne analize pravnih propisa. Na osnovu sprovedenog istraživanja, koje je uglavnom bazirano na normativnoj analizi pozitivnopravnih propisa pomenutih država (ovaj metod je primenjen usled nedostatka adekvatne naučne građe), možemo ukratko navesti samo neke od zaključaka do kojih smo u radu došli. Evidentno je da postoji velika sličnost između normativnih rešenja koja su primenjena u Srbiji i Crnoj Gori. Postupak osnivanja je relativno sličan, obeležen je relativno uprošćenom regulativom koja adekvatno odgovara kako potrebama privrede tako i potrebi države da zaštiti svoje partikularne interese. Sa druge strane, postupak osnivanja privrednih subjekata u Hrvatskoj je relativno kompleksan. Pored značajno obimnijeg administrativnog postupka, potpuno je neshvatljivo definisanje minimalnog osnovnog kapitala subjekata, koji je po našem mišljenju neopravdano visok. Ovaj zaključak se nameće kao logička posledica upoređivanja sa zahtevima određenim u Srbiji i Crnoj Gori. Shodno tome, smatramo da Hrvatska ima najstrožiji i najkomplikovaniji normativni okvir kojim je regulisan postupak osnivanja privrednih subjekata, dok su Srbija i Crna Gora na relativno istom nivou i dosta liberalno su pristupile ovom problemu. Isto ovo možemo reći i za postupak registracije privrednih subjekata. Dok je u Srbiji i Crnoj Gori, postupak registracije poveren agencijama koje su osnovane za tu namenu, Hrvatska je nastavila višedecenijsku praksu, pa je postupak registracije i dalje u nadležnosti sudova. Smatramo da je ovo rešenje loše, iz više razloga. Prvo, dodatno se opterećuju sudovi da obavljaju jedan posao koji suštinski nije u prirodi njihove uloge i značaja koje treba da imaju u državnom sistemu. Drugo, ovim se postupak dodatno komplikuje, što na kraju rezultira dužim vremenskim trajanjem registracije. Ovo ima za posledicu veći utrošak vremena i resursa za osnivače, što svakako nije i ne može biti interes savremene države. Pohvaljujemo

rešenja implementirana u Srbiji i Crnoj Gori, s tim što je po mišljenju autora rada, Crna Gora malo kvalitetnije uredila ovaj postupak i čini ga donekle bržim u odnosu na Srbiju. Preporuka autora rada je da zakonodavac mora postupak osnivanja i registracije privrednih subjekata dodatno olakšati, učiniti ga još transparentnijim i bržim. Ovo ne sme biti urađeno na uštrb pravne sigurnosti poslovanja, ali određena rešenja koja su u radu prepoznata u propisima Crne Gore svakako mogu biti inkorporirana. Na kraju, prema našem mišljenju u pogledu kvaliteta, vremena i efektivnosti osnivanja i registracije privrednih subjekata, Crna Gora je ovo pitanje najkvalitetnije uredila, zatim Srbija i na kraju Hrvatska.

LITERATURA:

1. Zakon o privrednim društvima „Sl. glasnik RS”, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon i 5/2015
2. Zakon o trgovačkim društvima NN 68/13, Članak 6. Stav 1.
3. Zakon o javnom beležništvu „Sl. glasnik RS”, br. 31/2011, 85/2012, 19/2013, 55/2014 - dr. zakon, 93/2014 - dr. zakon, 121/2014 i 6/2015
4. Zakon o privrednim društvima „Sl. list RCG“, br. 06/02 od 08.02. 2002, „Sl. List CG“, br 17/07 od 31. 12. 2007. 80/08 od 26. 12. 2008
5. Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre „Sl. glasnik RS”, br. 99/2011 i 83/2014
6. Odluka o naknadama za poslove registracije i druge usluge „Sl. glasnik RS”, br. 119/2013 i 138/2014.
7. Pravilnik o načinu upisa u sudski registar NN 22-591/2012
8. Pravilnik o privremenoj javnobilježničkoj tarifi
9. Golubović Nataša, Džunić Marija, Marinković Srđan Industrija, vol. 42, br. 2, str. 71-92, 2014 - Komparativna analiza društvenog kapitala u zemljama zapadnog Balkana
10. Ognjanović Vuk, Bankarstvo, vol. 40, br. 1-2, str. 46-61, 2011 - Društvena odgovornost privrednih društava i vrednovanje na finansijskim tržištima
11. Mirko Vasiljević: Privredna društva - domaće i uporedno pravo, Udruženje pravnika u privredi SR Jugoslavije, Beograd, 1999. Perović Jelena S. Ekonomika preduzeća, vol. 47, br. 5-6, str. 232-234, 1999 (prikaz knjige)

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Магице српске, Нови Сад

340.134(497)(082)

**МЕЂУНАРОДНИ научни скуп “Прилагођавање правне регулативе
актуелним трендовима у региону” (2015 ; Нови Сад)**

[Zbornik referata sa Međunarodnog naučnog skupa “Prilagođavanje pravne regulative aktuelnim trendovima u regionu”, 24-26. septembar 2015, Novi Sad] / [priređio Milorad Bejatović]. - Novi Sad : Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, 2015 (Novi Sad : Feljton). - 825 str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 150. - Bibliografija uz svaki rad. - Rezime na engl. jeziku uz većinu radova.

ISBN 978-86-6019-058-3

а) Правна регулатива - Усаглашавање - Балкан - Зборници
COBISS.SR-ID 299340807